

INDENRIGS- OG SUNDHEDSMINISTERIET

Tilsynet i henhold til grundlovens § 71 2023-24
§71 Alm.del - endeligt svar på spørgsmål 2
Offentligt

Slotsholmsgade 10-12
DK-1216 København K

T +45 7226 9000
M sum@sum.dk
W sum.dk

Dato: 04-03-2024
Enhed: Psykiatri og Misbrug
Sagsbeh: anba
Sagsnr.:2024 - 2625
Dok. nr.: 104516

Folketingets §71-tilsyn

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 2 (Alm. del), som Folketingets §71-tilsyn har stillet til indenrigs- og sundhedsministeren den 7. februar 2024.

Spørgsmål nr. 2:

"Vil ministeren redegøre for, hvad årsagen er til, at der i årene 2022/2023 fortsat ses regionale forskelle i, hvor mange voksne der udsættes for en eller flere typer tvangsforanstaltninger pr. 100.000 borgere? Der henvises til Sundhedsstyrelsens "Monitorering af tvang i psykiatrien – Opgørelse for perioden 1. juli 2022 – 30. juni 2023", jf. § 71-tilsynet alm. del – bilag 14."

Svar:

Mit ministerium har ikke konkret viden om årsagen til, at der i perioden 2022/2023 fortsat ses regionale forskelle i, hvor mange voksne der udsættes for en eller flere typer tvangsforanstaltninger pr. 100.000 borgere.

Flere forskellige forhold kan imidlertid have indflydelse på, at der forekommer regionale variationer i anvendelsen af tvang i psykiatrien generelt, også ift. brugen af enkelte tvangsforanstaltninger, som der er hjemmel til at anvende i medfør af psykiatriloven. Det kan bl.a. være som følge af forskelle i patientsammensætningen i regionerne i forhold til antallet af patienter med alvorlige psykiske lidelser, der kræver en længere og mere kompleks behandling, som kan være overrepræsenterede nogle steder i landet, mens andre landsdele kan have flere mindre komplekse og dermed mindre behandlingskrævende patienter. Desuden er der for patienter, der indlægges med tvang, en øget risiko for tvangsindgreb under indlæggelse, hvorfor forskelle heri også kan have indvirkning på regionale variationer i den generelle anvendelse af tvang.

Sundhedsdatastyrelsen og regionerne har løbende et samarbejde om at sikre ensartethed i registreringspraksis på tværs af regionerne ud fra Sundhedsstyrelsens vejledninger om anvendelse af tvang og registrering af tvang i psykiatrien. Dette på baggrund af, at Sundhedsstyrelsen foretog ændringer i disse i 2020, hvilket kan have givet anledning til variation i regionernes registreringspraksis og dermed haft indvirkning på de regionale forskelle i anvendelsen af tvang, der fremgår af opgørelserne.

Der er bred enighed om, at der ikke er en enkeltstående indsats eller et enkeltstående indgreb, som er udslagsgivende i forhold til at forebygge og reducere anvendelsen af tvang i psykiatrien. Indsatsen heroverfor forudsætter et kontinuerligt arbejde med en række gensidigt supplerende indsatser på flere planer og på tværs af sektorer. Et afgørende element er vedvarende ledelsesfokus på alle niveauer i organisationen, ligesom kompetenceudvikling af medarbejdere i alle funktioner er grundlæggende for at kunne skabe og drive ændringer i kulturen. Sidstnævnte vanskeliggøres af, at der generelt er udfordringer med både rekruttering og

fastholdelse af medarbejdere i psykiatrien. Dertil har ordentlige og tidssvarende fysiske rammer, både inde og ude, også betydning for arbejdet med at forebygge tvang og minimere risikoen for situationer, der eskalere unødvendigt.

Som følge af *Aftale om en bedre psykiatri* fra november 2023 får Task Force for Psykiatriområdet fremover en styrket rolle, bl.a. i forhold til øget fokus på at understøtte systematisk videndeling, læring og udbredelse af god praksis ift. at forebygge anvendelsen af tvang, herunder iværksættelse af analyser, der kan øge viden om årsagerne til eventuelle større regionale forskelle i anvendelsen af tvang generelt og ift. anvendelsen af forskellige tvangsforanstaltninger.

Med venlig hilsen

Sophie Løhde